

Landshypotek Bank

Riktlinje Visselblåsning

Målgrupp: Viktigt för mig som Landshypotekare

Version: 5

Konfidentialitetsgrad: Klass 0 – Publik information

Antagen datum: 2024-08-24

Antagen av: vd

Upprättad av: Chef compliance

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
1.1 Vad är visselblåsning och varför är det viktigt?.....	2
2 Skydd vid visselblåsning	2
2.1 Vem kan visselblåsa och omfattas av lagens skydd?.....	3
2.2 När kan man visselblåsa?	4
2.3 Hur kan man visselblåsa?	4
2.4 Dokumentation av muntlig rapportering	5
3 Utredningsprocessen	5
3.1 Ansvariga för visselblåsartjänsten.....	5
3.1.1 Visselblåsningmottagare.....	5
3.1.2 Visselblåsningkommittén	6
3.2 Hantering av visselblåsarrapport.....	6
3.3 Utredning	7
3.4 Skydd för visselblåsare som är öppen med sin identitet.....	7
3.5 Skydd av och information till en person som pekas ut i ett visselblåsarmeddelande	7
3.6 Rapportering	8
3.7 Radering av data	8
4 Versionshistorik	9

1 Inledning

1.1 Vad är visselblåsning och varför är det viktigt?

Banken strävar efter ett transparent företagsklimat och en hög etisk nivå. Våra medarbetare har en nyckelroll för att fånga upp eventuella oegentligheter som behöver korrigeras.

Vår visselblåsartjänst erbjuder en möjlighet att konfidentiellt kommunicera misstankar om oegentligheter eller missförhållanden av allmänintresse. Tjänsten är viktig för att minska risker och för att upprätthålla förtroendet för vår verksamhet, genom att vi kan upptäcka och åtgärda misstänkta oegentligheter i ett tidigt skede.

Visselblåsarmeddelanden kan lämnas öppet eller anonymt.

Syftet med denna Riktlinje är att tydligt visa vilka möjligheter som finns att kommunicera misstänkta oegentligheter utan risk för repressalier, och att säkerställa en adekvat utredningsprocess.

Denna riktlinje är utformad utifrån Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (lagen).

2 Skydd vid visselblåsning

En rapporterende person kan få skydd i form av ansvarsfrihet vid brott mot tystnadsplikt samt skydd mot hindrande åtgärder och repressalier.

Skyddet kopplat till ansvarsfrihet innebär att den rapporterende personen inte får göras ansvarig för att ha brutit mot lagstadgad eller avtalsreglerad tystnadsplikt. Detta förutsätter att den rapporterende personen hade skälig anledning att anta att rapporteringen var nödvändig för att avslöja det rapporterade missförhållandet.

Skyddet mot hindrande åtgärder och repressalier på grund av rapportering omfattar:

- den rapporterende personen,
- någon på banken som bistår den rapporterende personen,
- någon på banken som har koppling till den rapporterende personen, t.ex. en anhörig eller en kollega, och
- en juridisk person som den rapporterende personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

Med hindrande åtgärd kan avses att förmå personen att inte rapportera ett missförhållande genom bestraffning eller hot om bestraffning om en person väljer att rapportera ett visst missförhållande. Med repressalie kan avses en åtgärd eller underlåtenhet som ger upphov till eller kan ge upphov till skada eller men för den rapporterande personen såsom omplacering, uppsägning, ekonomiska sanktioner, ändrade arbetsuppgifter, arbetsplats, arbetstider, hot, varningar eller annan orättvis eller bestraffande behandling.

Skydden kopplade till ansvarsfrihet samt hindrande åtgärder och repressalier förutsätter att inhämtande av information inte skett genom brott.

För att erhålla skydd enligt lagen krävs att det finns ett orsakssamband mellan repressalien och rapporteringen. Skyddet gäller om den rapporterande personen vid tidpunkten för rapporteringen hade skälig anledning att anta att informationen var sann.

För att omfattas av det skydd som lagen ger, krävs att rapporteringen sker i ett arbetsrelaterat sammanhang och att den omfattar missförhållanden av allmänintresse. Exempel är överträdelse av lag (och i vissa fall förordningar och föreskrifter), eftersom det typiskt sett utgör ett allmänintresse att de efterlevs. Överträdelser av bankens interna regler, Etikpolicy etc., kan beroende på omständigheterna också utgöra missförhållanden av allmänintresse.

Missförhållanden som rör den rapporterande personens egna arbets- eller anställningsförhållanden omfattas normalt inte av skydd enligt lagen. Dock kan mycket allvarliga missförhållanden omfattas, t.ex. att banken systematiskt bryter mot gällande regelverk.

2.1 Vem kan visselblåsa och omfattas av lagens skydd?

De som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden och tillhör eller har tillhört någon av följande personkategorier kan visselblåsa:

- arbetstagare,
- arbetssökande,
- personer som söker eller utför volontärarbete,
- personer som söker eller fullgör praktik,
- personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under bankens kontroll och ledning,
- egenföretagare som söker eller utför uppdrag,

- personer som ingår i bankens lednings- förvaltnings- eller tillsynsorgan inklusive suppleanter,
- förtroendevalda,
- personer som har tillhört någon av personalkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten,

2.2 När kan man visselblåsa?

Visselblåsartjänsten kan användas för att uppmärksamma banken om allvarliga risker, som kan skada individer, banken, samhället eller miljön, såsom bokföring, intern bokföringskontroll, revision, bekämpande av mutor, brottslighet inom bank- och finansväsen, eller andra allvarliga oegentligheter som rör bankens vitala intressen eller enskildas liv och hälsa, som till exempel allvarliga miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.

Ärenden såsom missnöje på arbetsplatsen eller relaterade frågor ska tas upp med en chef, eftersom dessa frågor inte kan behandlas som visselblåsarärenden. Ärenden kopplade till diskriminering och kränkande särbehandling ska i första hand rapporteras enligt *Instruktion för anmälan av diskriminering och kränkande särbehandling*. Visselblåsartjänsten är naturligtvis öppen även för den här typen av missnöje men omfattas inte av nämnda lagens skydd.

En person som skickar ett meddelande genom visselblåsartjänsten behöver inte ha bevis för sin misstanke. Inga anklagelser får dock göras med skadligt uppsåt eller med vetskap om att anklagelsen är falsk.

Personuppgifter som rör lagöverträdelse kräver fördjupad juridisk analys av ansvariga för visselblåsartjänsten som beslutar om lämpligt tillvägagångssätt.

2.3 Hur kan man visselblåsa?

Det finns olika sätt att delge en misstanke:

Alternativ 1: Kontakta en chef

Alternativ 2: Kontakta ansvarig för visselblåsartjänsten:
(chef compliance och chefsjurist)

Alternativ 3: Kommunicera anonymt genom visselblåsarkanalerna

<https://report.whistleb.com/landshypotek>

Banken uppmuntrar en person som delger sin misstanke att vara öppen med sin identitet. Oavsett vilket av alternativen som används så är hanteringen av inkomna meddelanden konfidentiell. Om en person föredrar att vara anonym erbjuds visselblåsarkanalerna för anonym kommunikation (Alternativ 3).

Visselblåsarkanalerna som möjliggör anonym kommunikation hanteras av WhistleB, en extern leverantör. Alla meddelanden är krypterade. För att säkerställa anonymiteten sparar WhistleB inte IP adresser eller annan metadata, (dvs. data som kan härledas till personen som skickat meddelandet). Personen som skickar ett meddelande förblir anonym även i en fortsatt dialog med de ansvariga för bankens visselblåsartjänst.

Utöver bankens tre alternativ finns även möjlighet att visselblåsa externt till en myndighet. För att erhålla skydd enligt lagen krävs dock att intern rapportering gjorts samt att denna inte resulterat i skäliga uppföljningsåtgärder samt återkoppling i skälig utsträckning. Utöver detta ges skydd vid extern rapportering om den rapporterade personen har skälig anledning att anta att missförhållandet utgör en risk för fara för liv, hälsa, säkerhet eller risk för omfattande skada i miljön eller om den rapporterade personen har anledning att anta att intern rapportering skulle innebära en risk för repressalier eller leda till att missförhållandet sannolikt inte skulle avhjälpas på ett effektivt sätt. Under vissa förutsättningar kan skydd ges vid offentliggörande av information.¹

2.4 Dokumentation av muntlig rapportering

Inkomna muntliga rapporter ska dokumenteras genom en inspelning som kan sparas i en varaktig och åtkomlig form eller genom ett upprättat protokoll. För att rapporteringen ska få spelas in krävs att den rapporterade personen samtycker till det.

Den rapporterade personen ska ges tillfälle att kontrollera, rätta och genom underskrift godkänna en utskrift eller ett protokoll.

3 Utredningsprocessen

3.1 Ansvariga för visselblåsartjänsten

3.1.1 Visselblåsningmottagare

Mottagarna för visselblåsartjänsten är chef compliance och chefsjurist (visselblåsningmottagarna). Endast visselblåsningmottagarna har åtkomst till

¹ Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden 4 kap 9§

meddelanden som inkommit genom visselblåsarkanalerna. Deras aktiviteter loggas och hanteringen är konfidentiell. Vid behov kan personer som tillför expertis inkluderas i utredningen. Dessa personer får tillgång till relevant data och förbinder sig till sekretess.

Om någon av chefsjurist eller chef compliance är föremål för visselblåsningen kommer denne inte handlägga ärendet. Om både chefsjuristen och chef compliance är föremål för visselblåsningen kommer den att handläggas av vd eller styrelseordförande.

Om en person tar direktkontakt angående en farhåga i enlighet med avsnitt 2.4 med en chef eller personligen kontaktar de ansvariga för visselblåsartjänsten, läggs meddelandet in i visselblåsarkanalerna och hanteras enligt dessa riktlinjer.

Visselblåsningssmottagarna utreder samtliga ärenden i samråd med vd (om vd själv inte är föremål för visselblåsningen) och överlämnar dem sedan till visselblåsningsskommittén för vidare hantering.

3.1.2 Visselblåsningsskommittén

Visselblåsningsskommittén består av styrelsens ordförande, ordförande i revisionsutskottet, chefsjurist samt chef compliance vars uppgift är att vidare hantera visselblåsningssärenden efter att utredning skett. Visselblåsningsskommittén bedömer om ärendet är av sådan art eller dignitet att det föranleder hantering av styrelsen.

Kommittén administreras av chef compliance.

3.2 Hantering av visselblåsarrapport

Vid mottagandet av en rapport beslutar de ansvariga för visselblåsartjänsten om den ska klassas som en visselblåsning med skydd enligt lagen eller inte.

De ansvariga för visselblåsartjänsten kan avvisa en rapport om:

- rapporten inte faller inom ramen för Riktlinje Visselblåsning,
- rapporten inte har gjorts i god tro eller är illvilligt,
- det inte finns tillräcklig information för att utreda ärendet,
- ärendet som meddelandet berör redan har åtgärdats.

Om en rapport inte omfattas av Riktlinje Visselblåsning, bör de ansvariga för visselblåsartjänsten vidta lämpliga åtgärder för att få ärendet löst.

Lämna inte känsliga uppgifter om personer i ett meddelande om det inte behövs för att förklara en misstanke.

3.3 Utredning

Samtliga visselblåsarrapporter behandlas seriöst och i enlighet med följande principer:

- Rapportera person ska få en bekräftelse på att rapporten är mottagen inom 7 dagar.
- Ingen av de ansvariga för tjänsten eller annan person som deltar i utredningsprocessen kommer att försöka identifiera visselblåsaren.
- Visselblåsningmottagarna kan vid behov skicka uppföljningsfrågor genom visselblåsarkanalerna för kommunikation med en anonym visselblåsare.
- En rapport utreds inte av någon som är berörd eller utpekad eller inblandad i ärendet. Visselblåsningmottagarna utreder ärendet och rapporterar sedan till visselblåsningkommittén som i sin tur beslutar när och hur ett visselblåsarmeddelande ska eskaleras vidare till styrelsen.
- Visselblåsarrapporter hanteras konfidentiellt av alla som är involverade.
- Den rapportera personen får återkoppling i skälig utsträckning om åtgärder som vidtagits vid uppföljning av rapporten och om skälen för dessa inom tre månader från bekräftelsen.

3.4 Skydd för visselblåsare som är öppen med sin identitet

En visselblåsare som uttrycker en genuin misstanke eller farhåga enligt dessa riktlinjer riskerar inte att förlora sitt jobb eller att drabbas av någon form av sanktioner eller personliga nackdelar till följd av sin anmälan. Det spelar ingen roll om misstanken visar sig vara felaktig, förutsatt att visselblåsaren har handlat i god tro.

I fall av misstänkt brott kommer visselblåsaren att informeras om att hans identitet kan komma att lämnas ut under domstolsförfarandet.

3.5 Skydd av och information till en person som pekas ut i ett visselblåsarmeddelande

Rättigheterna för de personer som pekas ut inom ramen för visselblåsartjänsten omfattas av relevant dataskyddslagstiftning. De utpekade har rätt att få tillgång till uppgifter om sig själv och kan kräva ändring eller radering av data om informationen är felaktig, ofullständig eller föråldrad.

Denna rättighet gäller med förbehåll för att detta inte får leda till hinder för utredningen eller förstörelse av bevismaterial.

3.6 Rapportering

Compliance ska årligen i compliancerapport bilägga antalet inrapporterade visselblåsningsärenden, samt information om de har hanterats av visselblåsningskommittén eller styrelsen.

3.7 Radering av data

Persondata som inkluderats i visselblåsarrapporter och utredningsdokumentation ska raderas vid avslutad utredning, med undantag för om persondata bör sparas med hänvisning till annan relevant lagstiftning.

Utredningsdokumentation och visselblåsarmeddelanden som arkiveras ska anonymiseras, de får inte innehålla personuppgifter genom vilka personer direkt eller indirekt kan identifieras. De arkiverade handlingarna ska sparas så länge som det är nödvändigt, men inte längre än två år efter det att ett uppföljningsärende avslutats.

4 Versionshistorik

Version	Ändringsbeskrivning	Uppdaterad av	Remitterad hos:	Datum
1.0	Styrdokument framtaget	Chef Compliance		2019-11-05
1.1	Byte av konfidentialitetsgrad från intern till publik	Chef Compliance		2020-03-27
2	Byte av utredningsgrupp av visselblåsningar från CRO, Chef HR, Chef Compliance och Chefsjurist till Chef Compliance, Chefsjurist, Styrelseordförande och Ordförande RU. Kompletterad med "remitterad hos"	Chef Compliance	Chefsjurist	2020-12-02
3	Omarbetning med anledning av Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden	Chef Compliance	Chefsjurist, Operativ HR-chef	2021-11-26
4	Årlig revidering. Mindre språkliga korrigeringar.	Chef Compliance	Chefsjurist, Operativ HR-chef	2022-12-28
5	Årlig revidering. Mindre språkliga korrigeringar.	Chef Compliance	Chefsjurist, HR-chef	2024-07-04